

da

Den Europæiske Union
Regionalpolitik

info regio

| Nr 24 | December 2007 | **panorama**

Regioner som partnere
**Målet om europæisk
territoriet samarbejde**

Indhold

Regioner som partnere *Målet om europæisk territorialt samarbejde*

INTERREG - irrelevant eller uundværligt?

INTERREG er fortsat af vital betydning for, at man kan overvinde landegrænsenes indflydelse og opnå et velfungerende indre marked.

Interview

Dirk Peters om den europæiske gruppe for territorialt samarbejde

Nyt fra felten:

INTERREG IV

Nyt fra felten:

URBACT

Nyt fra felten:

INTERACT

Nyt fra felten:

ESPON

INTERREG i aktion: INTERREG IIIA

Beretning: Grænsen viskes ud

I hundredvis af partnerskaber om sundhedspleje, kultur, teknologi, miljø, medborgerskab osv. På vejen fra PACTE TIL INTERREG IV har det fransk-belgiske grænseoverskridende samarbejde klaret det rigtig godt.

INTERREG i aktion: INTERREG IIIB & IIIC

Billeder (sider): Europa-Kommissionen (3, 4, 6, 7, 8, 9, 12, 25, 26), Thomas Dix/Stadt Weil-am-Rhein(1, 19), CRITT Charleville-Mézières (5), Carrefour Economie Technologie Enseignement (6, 21), INTERACT (11, 17), Sekretariatet for INTERREG IVC(14), URBACT (15), URBAN II Dortmund-Nordstadt (15), ESPON (18), Y4I (19), Keltiske virksomheder (19), VIDEOCOM (19), Provinsen Vestflandern (20, 23), Mabiolac (20), CORELOG (24), RegEnergy (24), REVIT (24), CopraNet (24).

Forsidebidrag: "Broen mellem tre lande", en fodgænger- og cyklistbro, der forbinder Weil-am-Rhein (Tyskland) og Huningue (Frankrig) i nærheden af Basel (Schweiz).

Andre bidragydere: Pierre Ergo, Peter Fischer, Jean-Luc Janot, Eamon O'Hara.

Ansvarshavende redaktør: Ana-Paula Laissy, Europa-Kommissionen, GD Regionalpolitik
Bladet trykkes på engelsk, fransk og tysk på genbrugspapir

Den tematiske dossier er tilgængelig på 22 EU-sprog på internetadressen:
http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm

De synspunkter, som er udtrykt i denne publikation, tilhører ophavspersonerne og afspejler ikke nødvendigvis Europa-Kommissionens holdninger.

3	
8	
11	
12	
14	
15	
16	
17	
.	
21	

INTERREG, irrelevant eller uundværligt?

Af Colin Wolfe⁽¹⁾

Når man kører fra Bruxelles til Luxembourg og videre til Strasbourg, kan man næppe fortænkes i at mene, at der ikke længere findes landegrænser i EU. Men selv her i hjertet af Europa er INTERREG fortsat af vital betydning for, at man kan overvinde landegrænsernes indflydelse og opnå et velfungerende indre marked.

Stærkt befærderet lastbilrute, der krydser grænsen mellem Belgien, Frankrig og Luxembourg

Ikke alle landegrænser i EU udgør barrierer. Når man kører fra Bruxelles til Luxembourg og til Strasbourg, opleves Europa som barrierefri, bortset fra varierende brændstofpriser og de skiftende farver på vejskilte fra land til land.

Men selv her i selve hjertet af EU er der fortsat blokeringer. Hospitaler udfører dobbeltarbejde, ligesom politi og redningskorps ofte kun kører til landegrænsen og ikke videre. En oversvømmelse, der truer din kælder, kan være begyndt som en storm langt oppe ad en floddal i et andet land. Erhvervs- og videnskabsparkeer er sjældent internationale og grænseoverskridende, men konkurrerer i stedet for at samarbejde. De nævnte grænseregioner er endda blandt de mest integrerede i Europa. Følger man Rhinen østpå fra Strasbourg, kommer man til Europas anden store flod, Donau. Her bliver grænserne noget mere synlige. Brandbiler standser dog ikke ved grænsen af forsikringsmæssige årsager, men fordi der ikke er nogen broer, de kan køre over.

Europæisk territorielt samarbejde

Det er præcis sådanne problemer, der forhindrer EU i at fungere optimalt. Selv om regional mangfoldighed utvivlsomt er en af EU's meget ønskelige egenskaber, er manglende regional samhørighed en mindre attraktiv udsigt. Usammenhængende togkøreplaner er kostbare, hvis de betyder, at

du skal vente på din grænseperron, fordi dit forbindelsestog gik fem minutter før, du kom. At lade trafikanter fare vild på grund af forskelle i skiltningen er heller ingen god vej til international goodwill.

EU's INTERREG-programmer tager sigte på at afhjælpe disse problemer. Den grænseoverskridende version (linje A) omhandler individuelle landegrænser eller (som i tilfældet Luxembourg) steder, hvor flere grænser mødes. Den tværnationale version (linje B) fokuserer på større landområder eller internationale regioner (som f.eks. Østersø- eller Alpeområderne) og beskæftiger sig tilsvarende med mere omfattende problemstillinger såsom havforurening og vigende snegrænser. Den interregionale version (linje C) samler alle EU's 27 medlemsstater foruden Norge og Schweiz. Hvis vi europæere har noget at lære af hinanden, og hvis vi

Europæisk territorielt samarbejde – grundfakta

- Et af de tre mål for EU's samhørighedspolitik (sidestillet med "konvergens" og "konkurrenceevne")
- Kendt som "INTERREG"
- Nu i gang med sin 4. serie af programmer
- Budget 2007-2013 > 8,7 mia. EUR (aktuelle priser), en stigning på 5,5 mia. EUR i perioden 2000-2006
- Omkring 70 programmer over hele EU

(1) Kontorchef, Territorielt samarbejde, GD Regionalpolitik, Europa-Kommissionen

En ny vej anlægges mellem Grækenland og Bulgarien

ikke ønsker at fortsætte med at genopfinde hjulet, så har C-strengen meget at byde på.

INTERREG A – Grænseoverskridende samarbejde

Det grænseoverskridende samarbejde handler primært om at "udfylde hullerne". Uanset, om problemerne på tværs af grænsen drejer sig om infrastrukturer (brobygning), om markeder og tjenesteydelser (sammenknytning af universiteter, erhvervsliv og kunder) eller kulturelle eller sproglige barrierer, har INTERREG A til formål at afhjælpe manglerne. Det foregår gennem aftalte, grænseoverskridende analyse- og svarstrategier, som formaliseres under et af de 52 grænseoverskridende programmer. INTERREG A omfatter en bred vifte af emner, der blandt andet går ud på:

- at anspore til iværksætteri, især udvikling af små og mellemstore virksomheder, turisme, kultur og grænseoverskridende samhandel
- at fremme den fælles forvaltning af naturressourcer
- at styrke båndene mellem byområder og landdistrikter
- at forbedre adgangen til transport- og kommunikationsnet
- at udvikle fælles udnyttelse af infrastrukturer
- at fremme samarbejde inden for administration, beskæftigelse og ligestilling.

Grænseoverskridende samarbejde

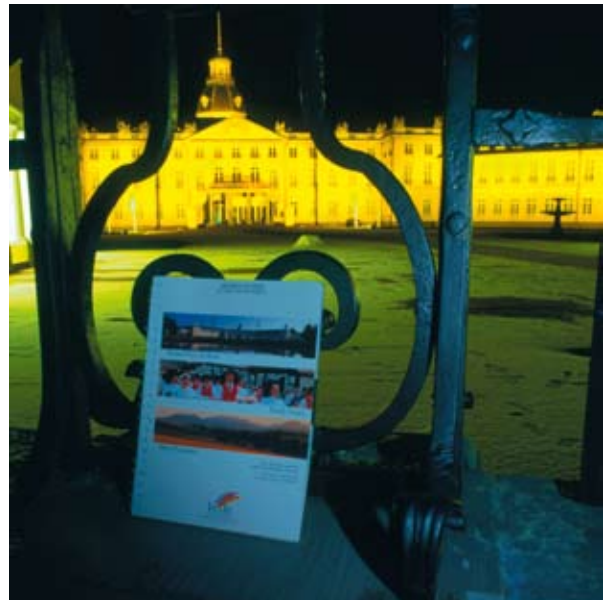
- Kendt som INTERREG - linje A
- 52 programmer
- >70% af budgettet, dvs. 5,4 mia. EUR

INTERREG B – Tværnationalt samarbejde

Det tværnationale samarbejde har et bredere omfang. Her udvikles der samarbejde på zoneniveau i regioner, der involverer flere lande. Ud over, som før nævnt, Østersø- og Alpeområderne, omfatter andre programmer havområder

som Nordsø-, Middelhavs- eller Atlanterhavsområdet såvel som store landområder, f.eks. Nordvesteuropa eller Sydøsteuropa. Dette bredere samarbejde gør det muligt at udvikle en aftalt tilgang til problemstillinger, der berører hele flodbækkener eller bjergkæder. Programmerne føjer en vigtig ekstra europæisk dimension til den regionale udvikling opbygget omkring analyser på europæisk plan, hvilket fører til aftalte prioriteter og en samordnet strategisk respons. Herved muliggøres meningsfuldt samarbejde om emner som kommunikationskorridorer, styring af oversvømmelser, international handel og forskningssamarbejde samt udvikling af mere livskraftige og bæredygtige markeder. Derudover skabes et sæt strategiske investeringsrammer for andre ressourcer, lige fra konvergensmålsmidler til lånebaserede finansieringsinstrumenter, med betydeligt potentiale. Blandt de omfattede emner er:

- innovation, især universitetsnet, forskningsinstitutioner, små og mellemstore virksomheder
- miljø, især vandressourcer, floder, søer, have
- tilgængelighed, herunder telekommunikation og specielt fuldførelse af net
- bæredygtig byudvikling, navnlig polycentrisk udvikling.

Karlsruhe (Tyskland) har nydt godt af et grænseoverskridende program for turismeudvikling støttet af INTERREG "PAMINA".

Tværnationalt samarbejde

- Kendt som INTERREG - linje B
- Zonalt, store internationale regioner
- 13 programmer: Nordsøen, Østersøen, Nordlige Periferi, Middelhavsområdet, Alpeområdet, Sydvesteuropa, Nordvesteuropa, Centraleuropa, Atlanterhavsområdet, Sydøsteuropa, Madeira, Azorerne og De Kanariske Øer, Reunion, Vestindien
- >25% af budgettet, dvs. 1,8 mia. EUR

INTERREG C - Interregionalt samarbejde

Det interregionale samarbejde, der foregår på tværeuropæisk plan, omfatter alle 27 medlemsstater med flere lande. Samarbejdet fremmer netopbygning til udvikling af god praksis og letter udbredelse af viden og erfaring indhøstet af regioner med succes. INTERREG C fremhæver eksempler på, hvad nogle regioner klarer godt, til fordel for dem, der stadig er i færd med at investere. En vigtig del af netop denne programlinje er initiativet «Regioner for økonomisk forandring», der går et skridt videre end til at udveksle gode ideer, idet man her bringer alle politiske beslutningstagere i spil. Herudover støtter Europa-Kommissionen initiativet med specialister og politisk ekspertise med henblik på hurtigt at spore arbejdsresultater på områder som f.eks. informationssamfundet eller forvaltning af havressourcer. Meningen er at samle knowhow og navnlig nye ideer, så de kan udnyttes så bredt som muligt. Der lægges særlig vægt på at knytte bånd til programmerne om konvergens og konkurrenceevne for at få ideerne omsat i investeringer. Blandt temaerne er:

- innovation og vidensøkonomi
- miljø og risikobeskyttelse.

Interregionalt samarbejde

- Kendt som INTERREG - linje C, INTERACT, URBACT, ESPON
- Dækker hele EU samt Norge og Schweiz
- Budget: over 445 mio. EUR

Det kan konkluderes, at disse territoriale samarbejdsprogrammer understreger den europæiske dimension:

- INTERREG A – grænseoverskridende samarbejde "udfylder hullerne" og medvirker til at afskaffe grænsehindringer
- INTERREG B – tværnationalt samarbejde "udvikler tværeuropæiske zoner"
- INTERREG C – interregionalt samarbejde "koncentrerer viden om regional udvikling" på europæisk plan.

Centeret "Verein Frau und Arbeit" støtter kvinder, der etablerer egen virksomhed i Salzburg, Østrig

To årtier med INTERREG

Europa-Kommissionen ydede støtte til territorielt samarbejde for første gang i 1989, da 14 grupper af pilotprojekter fik tildelt omkring 21 mio. ECU i medfør af EFRL (Den Europæiske Fond for Regionaludvikling), **Artikel 10**. Projekterne var beregnet til at takle grænseregioners strukturelle udviklingsvanskeligheder.

På grundlag af erfaringerne fra pilotprojekterne skabte Kommissionen i 1990 fællesskabsinitiativet INTERREG.

INTERREG I (1990-1994), der skulle forberede grænseregionerne til et Fællesskab uden indre grænser, blev gennemført via 31 operationelle programmer. Budgettet var på 1 082 mio ECU. Som supplement til INTERREG-programmet blev REGEN-initiativet igangsat samme år. Det havde til formål at fuldføre nogle manglende led i de transeuropæiske transport- og energiforsyningsnet i Mål 1-regioner.

INTERREG II (1994-1999), der kombinerede målene for INTERREG I og REGEN, blev gennemført via 59 forskellige operationelle programmer. Det havde et samlet budget på 3 519 mio. ECU (1996-priser) fordelt på tre særskilte linjer: INTERREG IIA (1994-1999) – grænseoverskridende samarbejde, INTERREG IIB (1994-1999) – fuldførelse af energiforsyningsnet, INTERREG IIC (1997-1999) – samarbejde om regional planlægning, især om forvaltning af vandressourcer.

INTERREG III (2000-2006) havde et samlet budget på mere end 5 mia. EUR og var ligeledes inddelt i 3 linjer: grænseoverskridende samarbejde (linje A, 53 programmer), tværnationalt samarbejde (linje B, 13 programmer) interregionalt samarbejde (linje C, 4 programmer).

For perioden 2007-2013 er **INTERREG IV** nu blevet EU-samhørighedspolitikens tredje mål, nemlig målet om det "europæiske territoriale samarbejde". Til dette er der afsat 8,7 mia. EUR, som igen er fordelt på tre linjer: 6,44 mia. EUR til grænseoverskridende samarbejde, 1,83 mia. EUR til tværnationalt samarbejde og 445 mio. EUR til interregionalt samarbejde.

Perioden 2000-2006 viste behovet for disse indfaldsvinkler. Selv om mere end 13 000 projekter modtog støtte, blev kun en del af efterspørgslen imødekommet. Forventningerne til 2007-2013 er højere, talmæssigt, strategisk og resultatmæssigt set. Med den nye programmeringsperiode vil vi kunne tage endnu et skridt fremad i retning af at få samme oplevelse, som når vi kører "Brussels-Luxembourg-Strasbourg", også når det gælder andre territoriale samarbejdsområder.

Cooperation objective 2007-2013

Crossborder Cooperation

Crossborder cooperation regions

Structural Funds 2007 - 2013: Transnational Cooperation Areas

Non-EU cooperation areas are indicative only and subject to modification.

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries (NUTS regions)
Other administrative boundaries: Global Administrative Unit Layers (GAUL), FAO

Europæisk gruppe for territorielt samarbejde

Gruppediskussion på et INTERACT-seminar

Den "europæiske gruppe for territorielt samarbejde" (EGTS) er et nyt lovgivningsinstrument med sigte på at lette og fremme grænseoverskridende, tværnationalt og regionalt samarbejde. Til forskel fra de strukturer, der

har styret denne form for samarbejde indtil 2007, er EGTS en retlig enhed med alle de tilhørende magtbeføjelser og forpligtelser. Institutionen kan derfor købe og sælge varer, ligesom den kan ansætte personale. Juridisk sagsbehandler for GD REGIO's juridiske afdeling, Dirk Peters, fortæller os mere.

Panorama: Dirk Peters, du deltog i forhandlingerne vedrørende forordningen om den europæiske gruppe for territorielt samarbejde (EGTS)⁽¹⁾. Hvorfor har Kommissionen foreslået denne forordning?

Dirk Peters: Kommissionens erfaring med samarbejdsprogrammer og -projekter går tilbage til begyndelsen af fællesskabsinitiativet INTERREG i 1990. Dengang udgjorde de indbyrdes forskellige rets- og administrationssystemer en reel hindring for en gnidningsløs gennemførelse af disse programmer og projekter. I visse grænseregioner var det muligt i fællesskab at etablere retsenheder på grundlag af bi- eller trilaterale traktater under Europarådets "europæiske rammekonvention om samarbejde over landegrænser mellem kommuner og andre lokale myndigheder", der blev undertegnet i Madrid i 1980. Selv i denne sammenhæng var det dog ikke muligt at løse alle problemerne, især ikke dem, der havde med grænseoverskridende samarbejde at gøre. I mange andre grænseregioner, især i de nye medlemsstater,

(1) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1082/2006 om oprettelse af en europæisk gruppe for territorielt samarbejde (EGTS), EUT L 210, 31.7.2006, s. 19.

Samarbejde mellem Danmark og Sverige om organdonation

eksisterer sådanne traktater ikke. Derfor stillede kommissær Barnier, der selv stammer fra en grænseregion (Savoie i Frankrig), i den tredje rapport om økonomisk og social samhørighed fra 2004 forslag om et nyt lovgivningsinstrument iform af en europæisk samarbejdsstruktur. Forordningsforslaget kom derefter til at indgå i lovgivningspakken om den reviderede samhørighedspolitik for programmeringsperioden 2007-2013.

Info regio: Hvad er den europæiske gruppe om territorielt samarbejde?

Dirk Peters: EGTS er en ny retsakt under fællesskabslovgivningen og ikke under den internationale lovgivning som Madrid-rammekonventionen. Ligesom enhver anden forordning kræver den hverken ratificering eller forhandling i bi- eller multilaterale traktater men er bindende og direkte anvendelig i alle medlemsstater. Således giver forordningen i sig selv regionale og lokale myndigheder fra forskellige medlemsstater såvel som visse organer styret af offentlig ret – eller sammenslutninger af alle disse myndigheder – beføjelse til at nedsætte fælles grupper, som har retssubjektivitet og kan gennemføre samarbejdsprogrammer og -projekter.

Info regio: EGTS er et bedre styringsværktøj end andre eksisterende retsakter under international eller national lovgivning, men medlemsstaterne havde alligevel svært at acceptere forslaget. Hvad var årsagen til det?

Dirk Peters: Dette er faktisk svært at forstå, når man anerkender fællesskabslovgivningens grundprincip, nemlig at hvis en kommune i en medlemsstat kan nedsætte et organ i fællesskab med en anden kommune i samme medlemsstat og drive en busforbindelse eller et rensningsanlæg, eller hvis en region sammen med sin naboregion kan forvalte en naturpark eller et regionaludviklingskontor, så gør fællesskabsforordningen det muligt for de samme myndigheder at gøre det samme på tværs af landegrænser inden for Fællesskabet. Dette rummer et aspekt af ikke-diskrimination. Desværre betragter nogle centrale myndigheder stadig grænseoverskridende samarbejde som eksternt samarbejde, hvorimod det egentlig handler om internt samarbejde inden for Fællesskabet eller, om man vil, i det indre marked.

Info regio: Afspejler forordningen i den form, den endeligt og enstemmigt blev vedtaget, denne noget forsigtige holdning hos medlemsstaterne?

Dirk Peters: Ja. For blot at forklare de to mest kontroversielle punkter: I Kommissionens oprindelige forslag var det ikke forudset, at selve medlemsstaterne kunne blive medlemmer af EGTS, og der var heller ikke planlagt nogen forudgående

kontrolprocedure fra de centrale myndigheders side. Hvad angår det første punkt, konstaterede vi nødvendigheden af at inddrage de centrale myndigheder, idet kompetencemønstrene er meget uensartede fra land til land. Modstykket til nogle af de tyske delstaters magtbeføjelser skal f.eks. findes på centralt plan i Frankrig, hvor de regionale myndigheder ikke har samme beføjelser. Dette forhold gælder i endnu højere grad for mindre medlemsstater, der ikke har et regionalt myndighedsniveau, og hvor regionale beføjelser derfor skal varetages på nationalt plan. Med hensyn til det andet kontroversielle punkt blev det åbenbart, at hele forordningen kun ville kunne vedtages, hvis medlemsstaterne fik beføjelse til at udøve en forudgående kontrol. Her bør man dog huske, at retten til at etablere en EGTS, som forordningen tilkender de regionale og lokale myndigheder direkte, betyder, at medlemsstaterne skal tillade deltagelse i en EGTS, medmindre nogle bestemte betingelser ikke er opfyldt. I forordningens artikel 4 står der ikke, at medlemsstaterne kan tillade deltagelse, hvis bestemte betingelser er opfyldt. Her vil Kommissionen være meget opmærksom på at sikre, at forordningen gennemføres korrekt og effektivt.

Info regio: Med hensyn til sidstnævnte aspekt ved implementeringen af forordningen tales der om nationale gennemførelsesregler, før forordningen reelt er gældende. Er forordningen egentlig ikke et direktiv?

Dirk Peters: Under åbent hus-arrangementet i oktober 2007 handlede en række seminarer specifikt om EGTS. Faktisk var der mange flere mennesker fra lande både inden og uden for Fællesskabet, som ønskede at deltage, end pladsen tillod. Mange af disse interesserede venter på at oprette fælles EGTS'er. Og jo, nogle nationale repræsentanter forsøgte at forklare, hvorfor de ikke (inden tidsfristen, den 1. august 2007) havde underrettet Kommissionen om de nationale bestemmelser for at sikre forordningens effektivitet, med det argument, at forordningen var et "maskeret" direktiv. Men sandheden er den, at EGTS-forordningen er i tråd med andre forordninger om oprettelse af retsenheder under fællesskabslovgivningen, idet den udtrykkeligt anmoder medlemsstaterne om at vedtage nationale gennemførelsesregler, således som det også er tilfældet med f.eks. i forbindelse med europæiske økonomiske firmagrupper, europæiske gensidige selskaber og europæiske kapitalselskaber. Selv de "normale" forordninger såsom den almindelige forordning om strukturfondene⁽²⁾, kræver i nogle medlemsstater en parlamentsakt, der fastlægger de respektive opgaver på centralt og regionalt niveau. Kommissionen vil naturligvis sikre, at alle medlemsstater vedtager disse nationale regler. Men uden sådanne regler har medlemsstaterne siden den 1. august 2007 ikke kunnet underkende den rettighed, som forordningen direkte tilkender regionerne om oprettelse af en EGTS, blot fordi disse nationale regler endnu ikke er vedtaget. Dette er helt forskelligt fra et direktiv.

Info regio: Hvilke typer af samarbejde kan en EGTS bruges til, set ud fra et mere praktisk synspunkt?

Dirk Peters: I forordningen skelnes der mellem fire typer af samarbejde om henholdsvis: 1) gennemførelse af territoriale samarbejdsprogrammer, 2) projekter samfinansieret af strukturfondene og Samhørighedsfonden, 3) gennemførelse af andre specifikke aktioner i relation til territorielt samarbejde med eller 4) uden samfinansiering fra Fællesskabet. Begrebet "territoriet" dækker alle tre former for samarbejde: grænseoverskridende, tværnationalt eller interregionalt. Med henblik på at udføre disse opgaver kan en EGTS oprette sin egen struktur, eje aktiver og ansætte personale.

Info regio: Kan du nævne nogle eksempler?

Dirk Peters: Når det gælder førstnævnte type, vil nogle programmer under det nye mål om europæisk territorielt samarbejde blive forvaltet af en EGTS, der agerer som programmets forvaltningsmyndighed (f.eks. "Grande Région" omkring Luxembourg, med partnerregioner i Belgien, Frankrig og Tyskland). Her vil en afgørende fordel bestå i, at EGTS'en med sit eget juridiske personale undertegner kontrakterne med den hovedbegünstigede partner, uanset hvor denne er etableret. Samarbejdsprojekter (type 2) kan f.eks. omfatte driften af en grænseoverskridende transport- eller sundhedstjeneste baseret på et program under målet om samarbejde eller under to "nationale" konvergensprogrammer. Andre fællesskabsprogrammer, såsom det 7. rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling eller rammeprogrammet for konkurrenceevne og innovation (CIP), kan medfinansiere samarbejdsprojekter forelagt af enheder fra to medlemsstater (type 3). Den fjerde og sidste type kan eksempelvis omfatte konkrete projekter uden (eller efter endt) fællesskabsfinansiering eller mere "styrelsesagtige" platforme med sigte på at opnå en permanent og lovlig struktur på en euroregion, der dækker et bestemt grænseoverskridende eller tværnationalt landområde.

Info regio: Kan du til sidst fortælle noget om, hvordan man opretter en EGTS?

Dirk Peters: De fremtidige medlemmer af en EGTS skal udarbejde en aftale og et sæt vedtægter, der skal indberettes til de relevante nationale myndigheder. Disse har tre måneder til at godkende potentielle medlemmers deltagelse og skal begrunde deres eventuelle afslag. EGTS'en opnår retssubjektivitet på datoen, hvor vedtægterne registreres eller offentliggøres. Kommissionen samarbejder nært med Regionsudvalget⁽³⁾ og med det nye INTERACT-program⁽⁴⁾ om at støtte og rådgive regioner, der (som udtrykt af kommissær Hübner) ønsker at tage "det radikale skridt fremad i gennemførelsen af mulighederne for grænseoverskridende samarbejde", der er skabt med EGTS-forordningen. Jeg vil gerne runde af med at fremhæve mottoet fra årets åbent hus-arrangement: The EGTS: "Making it happen!" (EGTS: "får det til at ske!").

(2) Forordning 1083/2006 (EF), EUT L 210, 31.7.2006, s. 25.

(3) www.cor.europa.eu/en/activities/egtc_studies.htm

(4) www.interact-eu.net

"Fra INTERREG IIIC til INTERREG IVC – det næste skridt mod målene fra Lissabon og Göteborg"

Michel Lamblin, leder af INTERREG IVC-programmet

Det nye interregionale samarbejdsprogram ("Interreg IVC"), som Europa-Kommissionen vedtog i september 2007, tildeles 321 mio. EUR fra Den Europæiske Fond for Regional Udvikling (EFRU) for perioden 2007-13. Programmet dækker alle 27 medlemsstater og derudover Norge og Schweiz, der selv sørger for finansiering. Målet er at skabe rammer for erfaringsudveksling mellem regionale og lokale institutioner fra deltagerlandene om fælles udfordringer på områder som globalisering, demokratisk forandring, energiforsyning og klimaændring.

Efterhånden, som det nye program kommer i gang, afsluttes INTERREG IIIC-projekterne. I disse medvirker over 2 600 partnere i 263 forskellige operationer, og der deltager regioner fra alle EU-medlemsstater. Næsten halvdelen af disse operationer vedrører problemstillinger omkring økonomisk udvikling, jobskabelse, iværksætteri, informationssamfund og teknologisk innovation. Der er opnået betydelige resultater med at indkredse god praksis og, vigtigere, at overføre praksis fra region til region.

Hvilken fremtid venter der så for den kommende budgetperiode, 2007-2013? Det interregionale samarbejde vil fortsat udvikle sig under INTERREG IVC-programmet. Det vil bygge på IIIC-programmets succes, hvorfra visse aspekter er bibeholdt samtidig med, at der også er indført nye prioriteter og tilgange.

INTERREG-projektet "ChangeLAB" skal opmuntre til miljøvenlige forbrugsmønstre, uden at det koster livskvalitet og velstandsfremgang.

Jeg hilser fortsættelsen af det interregionale samarbejde velkommen. Det er vigtigt, at regionale og lokale myndigheder bliver i stand til fortsat at arbejde sammen og nyde godt af hinandens erfaringer. Dette viser Europa-Kommissionens og medlemsstaternes erkendelse af, at interregionalt samarbejde virkelig er med til at forbedre regionalpolitikkerne. Dette er især vigtigt, fordi regionerne – med den rette hjælp – kan bidrage så meget til at indfri Lissabon- og Göteborg-målene.

Målene fra Lissabon og Göteborg: hovedsøjler i INTERREG IVC

Målenes navne skyldes, at Det Europæiske Råd holdt møde i de to byer i henholdsvis 2000 og 2001. Lissabon- og Göteborg-målene omfatter en bred strategi til at styrke EU's konkurrenceevne og opnå en bæredygtig vækst. Med fokus på de økonomiske (Lissabon) og de miljømæssige (Göteborg) aspekter er regionerne blevet udpeget som nøglepartnere i indsatsen for at indfri disse mål.

Det fremtidige arbejde vil derfor blive koncentreret om følgende to prioriteter: "innovation og vidensøkonomi" samt "miljø og risikoforebyggelse." Under hver af de to prioriteter har man defineret ni undertemaer. Omkring 55 % af budgettet på i alt 321 mio. EUR er afsat til temaer under prioritet 1 (økonomi) og 39 % til temaer under prioritet 2 (miljø). De resterende 6 % af budgettet er afsat til teknisk bistand til programmerne. Omkring 75 % af de nuværende INTERREG IIIC-operationer falder ind under disse prioriteter.

Til forskel fra INTERREG IIIC-programmet, der var inddelt i fire administrative regioner, har INTERREG IVC én forvaltningsmyndighed (Région Nord-Pas de Calais) og et fællessekretariat i Lille (Frankrig). Der er placeret fire informationspunkter rundt om i Europa – et i Rostock (Tyskland), et i Katowice (Polen), et i Valencia (Spanien) og et, der indgår i sekretariatet i Lille – som kontaktskærm for projekter og regioner.

Der er mulighed for to typer af interventioner under INTERREG IVC, nemlig projekter om henholdsvis "regionalt initiativ og "kapitalisering", herunder såkaldte fast track-projekter. Her søger man at optimere overførslen af resultater og god praksis til mainstream-programmerne.

Interessen for INTERREG IVC-programmet er allerede meget stor og fællessekretariatet tilbyder ansøgere en række tjenester, f.eks. svar på hyppigt stillede spørgsmål (FAQ), seminarer for førende ansøgere og individuelle konsultationer. Alle informationer kan downloades fra INTERREG IVC-netstedet.

INTERREG IVC

Hovedaktivitet: Interregionalt samarbejde

EU-bidrag (EFRU): 321 000 000 EUR

Deltagerlande: EU's 27 medlemsstater, Norge og Schweiz

Forvaltningsmyndighed: Nord-Pas de Calais-regionen (Frankrig)

Kontakt: info@interreg4c.net (<http://www.interreg4c.net>)

"Fra URBACT I til URBACT II: en ny æra inden for samarbejde og udveksling mellem byer"

Anne-Laure Guignard, kommunikationschef for URBACT

URBACT blev oprettet af Europa-Kommissionen og 14 medlemsstater med henblik på at udvikle den tværnationale erfaringsudveksling mellem de byer, der deltog i programmerne URBAN I og II. Siden den 1. maj har alle byer i de nye medlemsstater også kunnet deltage i initiativet, der tager sigte på at udskille den indhøstede læring og udbrede denne viden til alle europæiske byer.

URBACT I 2002-2006: et laboratorium for udfordrede landområder

I URBACT I deltog 230 byer, heraf en tredjedel fra de nye medlemsstater. Programmet fokuserede på at skabe og fremme tematiske net og arbejdsgrupper for derigennem at tackle problemstillinger i relation til byfornyelse, lokal udvikling og medborgerskab samt ungdomsproblemer.

- **20 tematiske net:** skabt omkring specifikke bypolitiske temaer med en integreret overordnet tilgang, idet de konkrete fremgangsmåder, hovedproblemstillinger og praktiske projekter dog fastlægges af nettene individuelt

- **8 tematiske arbejdsgrupper:** i 18 måneder har disse arbejdsgrupper samlet praktisk udøvende, eksperter og forskere for at behandle et præcist emne af særlig relevans for europæiske byer og for Fællesskabets prioriteter
- **Vidensoverførsel (f.eks. initiativet "Støtte til byer"):** primært beregnet for de nye medlemsstater med henblik på at sikre deltagerbyerne støtte i form af færdigheder og viden fra eksperter med erfaring i integreret bypolitik omhandlende fastlæggelse og udvikling af integrerede bystrategier (43 deltagerbyer fra otte lande)
- **Kapitaliseringsværktøjer:** Kapitalisering forudsætter, at nogle bestemte hjælpemidler og ressourcer stilles til rådighed for de lokale aktører: tematiske filer på netstedet, tværgående samarbejde mellem tematiske arbejdsgrupper, tematiske konferencer mv.

URBAN II-messe i Dortmund-Nordstadt, Tyskland

URBACT II 2007-2013: den nye udfordring

Det nye operationelle program blev godkendt den 2. oktober 2007 og URBACT II blev officielt lanceret på Berlin-konferencen i november. Prioriteterne i det nye program er i tråd med Lissabon- og Göteborg-målene på områderne byudvikling og med Kommissionens nye initiativ, Regioner for økonomisk forandring. Der er afstukket to tematiske prioriteter:

Prioritet 1: Byer, drivkraft for vækst og job

- fremme iværksætterkultur
- styrke innovation og vidensøkonomien
- øge beskæftigelsen og udnytte den menneskelige kapital

Prioritet 2: Tiltrækkende og sammenhængende byer

- integreret udvikling af områder, der er ugunstigt stillede eller under risiko for at blive det
- social integration
- bymiljø

URBACT II-programmet har en bredere indfaldsvinkel end URBACT I. Det er åbent for alle byer i EU, Norge og Schweiz samt for regionale myndigheder og universiteter.

For at øge effektiviteten og mønsterværdigheden af udvekslingerne skal hver partnerby forpligtige sig til at udarbejde en **lokal handlingsplan** baseret på en **lokal støttegruppe**. De tematiske net og arbejdsgrupper skal også indbefatte så mange af de operationelle programmers **forvaltningsmyndigheder** som muligt. Der er nu indledt en indkaldelse af forslag til oprettelsen af tematiske net og arbejdsgrupper.

Der vil desuden blive oprettet "temapoler" for at sikre, at programmet virkelig udnytter den tilgængelige information. Der etableres nationale formidlingspunkter, ligesom der i diverse medlemsstater vil blive afholdt regionale konferencer til informationsudveksling mellem URBACT II-programmet og lokale aktører.

URBACT II

Hovedaktivitet: tværnationale udvekslinger om integreret byudvikling

EU-bidrag (EFRU): 53 319 170 EUR

Deltagerlande: EU's 27 medlemsstater, Norge og Schweiz

Forvaltningsmyndighed: Det franske ministerium for bypolitik

Kontakt: www.urbact.eu

URBAN, renovering i Wien, Østrig

"INTERACT: fremmer god styring af samarbejdsprogrammer"

Sarah Hayes, leder af forvaltningsmyndigheden for INTERACT

Programmet INTERACT – *INTERREG Animation, Cooperation and Transfer* (animering, samarbejde og overførsel) – tager sigte på de institutioner og øvrige relevante parter, der er ansvarlige for at forvalte og afvikle programmerne om europæisk territorielt samarbejde. I hele programmets levetid yder INTERACT støtte og rådgivning med henblik på at fremme gode styreformer.

INTERACT fokuserer på forvaltningsteknikker men også på problemstillinger relateret til strategisk orientering og til institutionelle og tematiske net. Idet man hele tiden søger at indhøste brugernes synspunkter og at inddrage dem mest muligt i programafviklingen, skaber og styrker INTERACT en cyklus af udveksling, hvor man af hinanden og sammen lærer at styrke det territoriale samarbejde.

I den nye programmeringsperiode, 2007-2013, vil alle programmerne om europæisk territorielt samarbejde møde nye udfordringer og skulle tilpasse sig den nationale lovgivnings forøgede rolle. Programmerne vil også skulle fokuseres mere på dagsordenerne fra Lissabon og Göteborg. Nogle samarbejdsområder får den ekstra udfordring i at samarbejde med kandidatlande og potentielle kandidatlande såvel som med nye medlemsstater.

og øvrige parter, som deltager i processen. De tre hovedmålsætninger for INTERACT er:

- at bidrage til at optimere programforvaltningen
- at effektivisere programafviklingen
- at lette overførslen af knowhow og udveksling af viden mellem programmer og programlinjer

Med henblik herpå vil INTERACT få en ny, regionalt fokuseret tilgang, hvor programmerne behandles via INTERACT-sekretariatet i Wien. Derudover skal fire INTERACT Points i henholdsvis Valencia (Spanien), Viborg (Danmark), Wien (Østrig) og Turku (Finland) betjene regionale grupper af grænseoverskridende og tværnationale programmer.

Blandt kernetemaerne for INTERACT er: program- og økonomiforvaltning, projektstyring og -bistand, kapitalisering af INTERREG, strategisk programplanlægning, revision og styring, overvågning og evaluering, kommunikation samt eksternt samarbejde.

Under det første INTERACT-program blev der udviklet en bred vifte af produkter og tjenesteydelser, som også vil blive tilpasset til den kommende programmeringsperiode under det nye program. Gennem seminarer, konferencer, rådgivningstjenester, håndbøger og internetværktøjer vil INTERACT arbejde for at lette og forenkle den daglige forvaltning af programmerne for europæisk territorielt samarbejde.

Nærmere oplysninger og kommende begivenheder:
www.interact-eu.net

INTERACT-seminar i Budapest, Ungarn

Både nye og erfarne institutioner vil skulle søge nykøbende måder, hvorpå de kan forbedre deres præstationer og afvikle programmer, der bedre indfrier disse nye udfordringer. INTERACT vil fortsat udbyde produkter og tjenester til bistand for de institutioner

INTERACT II

Hovedaktivitet: Information om europæisk territorielt samarbejde

EU-bidrag (EFRU): 34 033 512 EUR

Deltagerlande: EU's 27 medlemsstater, Norge, Schweiz og nabolande

Forvaltningsmyndighed: Den østrigske forbundskanslers kontor

Kontakt:
interact@interact-eu.net (www.interact-eu.net)

"ESPON: forståelse af fysisk planlægning og udvikling i Europa"

Peter Mehlbye, leder af koordinationsenheden for ESPON

Det europæiske net for overvågning af fysisk planlægning og udvikling, ESPON (European Spatial Planning Observation Network), som blev sat i gang i 2002, er et strukturfondsprogram med den

særlige opgave at studere dynamikker inden for det europæiske territorium. Fokus ligger på territoriale strukturer, tendenser og perspektiver samt på følgevirkninger af EU-politik inden for Den Europæiske Union. Der fremskaffes sammenlignelige oplysninger om europæiske regioner og byer for dermed at støtte politisk udvikling, vækst og jobskabelse.

Med sigte på at fremskaffe dokumentation og viden om mangfoldigheden i Europa blev der under det første ESPON-program gennemført en række tilbundsående forskningsprojekter og undersøgelser. Programmet gennemførte 34 af disse projekter via kontrakter med tværnationale projektgrupper. Der deltog mere end 130 forskellige europæiske institutioner og 600 forskere, som udgjorde en samlet europæisk videnskabskreds inden for fysisk planlægning og udvikling i Europa.

Inden længe havde ESPON-programmet frembragt betydningsfuld ny viden om tendenser inden for fysisk planlægning og udvikling, følgevirkninger af EU-politik samt udviklingsmuligheder og mulige udviklingsveje inden for det europæiske territorium. ESPON's resultater er blevet gjort tilgængelige for politikere, involverede parter og andre med interesse i fysisk planlægning og udvikling i Europa. Talmateriale, indikatorer og kort er også tilgængelige via ESPON's netsted og diverse publikationer.

ESPON's resultater er blevet anvendt i politiske dokumenter, især på europæisk plan, og indgår i stigende grad i nationale og regionale udviklingsstrategier. De samme resultater har også vist sig at være nyttige til tværnationale og grænseoverskridende samarbejdsaktiviteter. Der hersker en stadig større erkendelse af, at udviklingsmæssige overvejelser for regioner, byer og større landområder må indbefatte et europæisk perspektiv.

Det nye ESPON 2013-program

ESPON 2013-programmet, der går i gang i januar 2008, vil sikre kontinuitet og nye innovative tilgange i konsolideringen af et europæisk observationsnet om fysisk planlægning/udvikling og samhørighed.

Programmets mission er at støtte politisk udvikling i tilknytning til territorial samhørighed og en harmonisk udvikling af det europæiske territorium. Adskillige socio-økonomiske, miljømæssige og kulturelle temaer vil blive analyseret. Disse temaer udvælges af politisk ansvarshavende, og der vil i de kommende syv år blive adgang til informationer, dokumentation, analyser og scenarier af sammenlignelig art. Hermed stimuleres en mere sammenhængende analyse vedrørende udviklingen af regioner, byer og større landområder. Dette vil gøre det lettere at mobilisere territorial kapital og underudnyttede potentialer og således medvirke til at forbedre konkurrenceevnen, den territoriale samhørighed og samarbejdet i Europa.

Målttede analyser i partnerskab med regioner og byer

En nyhed ved ESPON 2013-programmet er indførelsen af målttede analyser baseret på efterspørgsel fra brugere. Denne tilgang understøtter en mere intensiv anvendelse af eksisterende resultater i partnerskab med forskellige grupper af involverede parter. Målet er at styrke forståelsen af den større fysiske kontekst, foretage sammenligninger med andre territorier, regioner og byer samt at skabe en ny udviklingsdynamik ved at supplere overvejelserne med en europæisk dimension og forståelse.

Nærmere oplysninger og kommende begivenheder:

<http://www.espon.eu/>

ESPON 2013-programmet

Hovedaktivitet: Observation af fysisk planlægning og udvikling i Europa

EU-bidrag (EFRU): 47 000 000 EUR

Deltagerlande: EU's 27 medlemsstater, Island, Liechtenstein, Norge og Schweiz

Forvaltningsmyndighed: Luxembourgs indenrigsministerium og ministerium for fysisk planlægning og udvikling

Kontakt: info@espon.eu (<http://www.espon.eu/>)

Betydningsfuld ny viden om rumudviklingstendenser

INTERREG IVA EMS-DOLLART-REGIONEN

Y4I – Fostrer unge innovationstalenter

Samlede omkostninger: 679 490 EUR
EU-bidrag: 412 665 EUR

"Youth for Innovation (Y4I)" er et pilotprojekt, der uddanner unge inden for alle aspekter af innovation. Målene er at øge de berørte regioners innovationskapacitet, levere kompetente medarbejdere til små og mellemstore virksomheder samt at udvide disses bevidsthed om forskningsregler på EU-plan. I pilotfasen (oktober 2005 - juni 2007) blev Y4I-projektet gennemført af regionen Weser-Ems (D) i samarbejde med Andalusien (E), Lubelskie (PL), den nordlige Karelia-region (FIN), den sydlige Aegean-region (GR) og Oberösterreich (A). Projektet blev finansieret under INTERREG IIIC-operationen Change on Borders ("Udveksling på grænser"). Under projektet blev der indledt forløb om innovation på 23 pilotskoler og -universiteter i de seks regioner. Som resultat heraf udviklede de unge "videnskabsmænd" 52 mini-forskningsprojekter om praktiske problemstillinger, som er almindelige i grænseregioner. Y4I, der videreføres som grænseoverskridende projekt mellem Nederlandene og Tyskland, finansieres af Ems Dollart-regionen (INTERREG IVA)."

Daniel Kipp, projektleder, Europe Direct Oldenburg c/o Dieter Meyer Consulting GmbH
kipp@eurooffice.de
www.y4i.net

INTERREG IIIA OBERHEIN-MITTE-SÜD

"Broen mellem tre lande" for fodgængere og cyklister

Samlede omkostninger: 8 259 863 EUR
EU-bidrag: 1 680 000 EUR

"Opførelsen af "Broen mellem tre lande" har sammenknyttet kommunerne Weil-am-Rhein i Tyskland og Huningue i Frankrig, som ligger på hver sin side af Rhinen, ikke langt fra Basel i Schweiz. Deraf broens navn. Med et spænd på 248 m er det den længste selv bærende fodgænger- og cyklistbro i verden. Den blev officielt åbnet den 30. marts 2007. Lokale beboere fra begge sider af Rhinen fejrede åbningen med en todagesfest på tværs af broen i slutningen af juni. For disse grænselandskommuner er broen nu blevet et symbol på fransk-tysk venskab, en turistattraktion og, takket være sin form, der minder om en regnbue, et symbol på fred."

Wolfgang Dietz, borgmester for byen Weil-am-Rhein.
Roland Igersheim, formand for fællesskabet af kommuner ved de tre grænser.
stadt@weil-am-rhein.de

INTERREG IIIA WALES/IRLAND

Keltiske virksomheder: iværksætterkultur i skolen

Samlede omkostninger: 1 305 549 EUR
EU-bidrag: 962 765 EUR

"Keltiske virksomheder har fremmet iværksætterkulturen på skoler i Vestwales og Sydøstirland ved at tilbyde "ægte erhvervsferiaringer". I hold på højst fem var eleverne med til at oprette og drive en "rigtig virksomhed" i op til et halvt år, hvorved de fik indblik i de færdigheder, det kræver at drive et firma. Virksomheder med succes deltog i en årlig fælles Wales-/Irland-konkurrence og var også på gensidige virksomhedsbesøg. Eleverne på alle skolerne indgik i samspil med hinanden med forskellige metoder, heriblandt videokonferencer. Lærerne høstede også erfaringer som undervisere i iværksætterkultur via et skræddersyet udviklingsprogram. Erhvervsvejlederne har nu indlagt virksomhedsdrift i deres vejledningsprogrammer, og projektet har lagt grunden til et koordineret undervisningsprogram i iværksætteri for alle aldre på skoler, gymnasier mv. Partnerne har nu planer om at overføre dette meget vellykkede grænseoverskridende projekt til andre EU-lande via Interreg IVA og Interreg IVC."

Philip Drakeford, leder af Education Division, Careers Wales West
philipdrakeford@cwwest.co.uk

INTERREG IIIA LITAUEN/POLEN

VIDEOCOM: grænseoverskridende filmskole

Samlede omkostninger: 69 160 EUR
EU-bidrag: 51 870 EUR

"VIDEOCOM-projektet leverer uddannelse og videoudstyr til studerende og ansatte ved universiteterne i Gdansk, Klaipeda og Olsztyn. I alt 36 deltagere tilegner sig herigennem de nødvendige færdigheder til at indspille film. Deltagerne lærer at skrive filmmanuskripter, optage film og redigere materiale. Som resultat af uddannelsen får de studerende en bedre forståelse af, hvordan film bliver til, hvilket forventes at opmuntre dem til at bruge filmmediet til at promovere deres universiteter, byer og regioner. Under projektet produceres fire film om "videnskabsfolk", "problemer og udviklingsudsigter for små virksomheder", "miljörigtige energikilder" og "bondegårdsferie".

Jerzy Olak, Projektkoordinator, Universitetet i Warmia og Mazury (Olsztyn)
jerzy.olak@uwm.edu.pl

Fransk-belgisk territorielt samarbejde

Grænsen viskes ud

I hundredvis af partnerskaber om sundhedspleje, kultur, teknologi, miljø, medborgerskab osv. På vejen fra PACTE TIL INTERREG IV har det fransk-belgiske grænseoverskridende samarbejde klaret det rigtig godt.

Kulturturisme, der er tilgængelig for alle, er en prioritet for "Nettet af fæstningsbyer".

"Det har afgjort været et hårdt arbejde", fastslår Henri Lewalle, der er ansvarlig for europæiske anliggender og grænseoverskridende samarbejde i Belgiens største sygeforsikringsselskab, Alliance nationale des Mutualités chrétiennes (den nationale alliance af kristelige gensidige sygeforsikringsselskaber). "Sundhedspleje er et meget komplekst og særdeles politiseret domæne", forklarer Lewalle. "Det er også en meget avanceret sektor med højt kvalificerede medarbejdere. At nå til enighed på dette område kan til tider føles meget 'op ad bakke', men det er besværet værd."

Henri Lewalle kunne tale i en evighed om samarbejdet om sundhedspleje på tværs af den fransk-belgiske grænse, et projekt, som han har koordineret i omkring 15 år. "Jeg bryder mig ikke om at prale, men vi er blandt de mest avancerede i Europa. Det hele begyndte i 1990 med PACTE-projektet mellem Hainaut, Nord-Pas-de-Calais og Picardie – og med de første stadier af INTERREG. Vi fandt sammen med vore franske venner og spurgte os selv og hinanden: 'Hvad kan vi lave sammen?' Oprindeligt faldt det os ikke ind, at sundhedssektoren kunne være støtteberettiget, eftersom den hører under de enkelte medlemsstaters ansvarsområde. Men derefter så vi på sagen i lyset af et grænseoverskridende projekt og satte os det mål at sikre, at befolkningen i

Projektet "Mabiolac" sigter på fremstilling af nye, biologisk nedbrydelige materialer på basis af mælkesyre.

grænseregioner skulle kunne nyde de samme fordele på sundhedsområdet, som grænsearbejdere nød."

Det fransk-belgiske sundhedsobservatorium

Det fransk-belgiske sundhedsobservatorium var det første samarbejdsprojekt inden for sundhedssektoren. Dets indledende opgave var at foretage undersøgelser

af sundhedsplejebudet i Frankrig og Belgien. Men i 1992 blev der under ledelse af professor Mouton, en international specialist i infektionssygdomme som aids og sars, igangsat et samarbejdsprojekt mellem hospitalerne i Tourcoing og Mouscron. De ligger kun nogle få hundrede meter fra hinanden, men er "adskilte" af landegrænsen. Projektet medførte, at indbyggere i grænselandet kunne nyde godt af fællesinstitutionens ekspertise på dens særlige specialefelter: aids i Tourcoing og kronisk nyresvigt i Mouscron. I 1992 blev den første INTERREG-aftale mellem de to hospitaler indgået og den fungerer stadig. Mouscron betjener årligt 300 belgiske og franske patienter med nyredialyse og Tourcoing tager sig af 800 aids-patienter. Nye aftaler kommer til at omhandle andre patologier i øvrige dele af grænseregionen. *"Enhver aftale, vi indgår, giver betydelige økonomiske stordriftsfordele, fordi vi supplerer hinanden. Samtidig bevares rentabiliteten i kostbart udstyr, og der er et tæt samarbejde mellem udbydere af sundhedspleje"*, påpeger Henri Lewalle. *"Vi ønskede at opbygge dette partnerskab med INTERREG II. I 1999 etablerede vi det fransk-belgiske sundhedsobservatorium, som er en sammenlutning af alle sektorens regionale interessenter (f.eks. franske sygeforsikringsfonde, belgiske gensidige sygeforsikringselskaber og lægeforbund) på det grænseoverskridende område — i alt 55 medlemsinstitutioner."*

Observatoriet blev en *"europæisk økonomisk firmagruppe"* (EØFG) under INTERREG III i 2002. Dette retsgrundlag fremmede indgåelsen af den fransk-belgiske rammeaftale om grænseoverskridende samarbejde inden for sundhedspleje. Aftalen, der var en af Europas første på området, blev undertegnet den 30. september 2005. *"Det er fantastisk, at et INTERREG-projekt førte til en aftale mellem to stater. Dertil kommer, at det blot var begyndelsen."*

Observatoriet åbnede døren for andre større samarbejdsprojekter såsom TRANSCARDS, der gør det muligt for de 50 000 indbyggere i Thiérache, en landregion langs den fransk-belgiske grænse, uanset deres nationalitet at modtage behandling på syv franske og belgiske hospitaler. Dette projekt gav inspiration til etableringen af *"organiserede adgangszone for grænseoverskridende sundhedspleje"* (ZOAST). Hermed kan befolkningen i grænseregioner blive såvel ambulant behandlet som indlagt på hospitaler på begge sider af grænsen. Der kræves ingen forudgående lægehenvielse og patienterne kan modtage behandling mod simpel forevisning af deres sygeforsikringskort. Hospitalernes software sikrer, at det belgiske SIS- og det franske Vitale-kortsystem kan fungere parallelt. Der er for tiden to ZOAST-programmer i drift. Programmet for grænseregionen mellem Vallonien og yderkanten af den franske Ardennes-region dækker nogle landområder, hvis indbyggere har lettere adgang til sundhedspleje i nabolandet end i deres hjemland. Eksempelvis kan patienter fra de franske distrikter Givet og Fumay blive behandlet i den belgiske by, Dinant, på samme betingelser som i Frankrig. Omkring 180 000 mennesker nyder godt af ordningen. Et andet ZOAST-program dækker byområderne Mouscron, Tourcoing, Roubaix og Wattrelos. Her deltager fire hospitaler og omkring 300 000 indbyggere er omfattet.

"I løbet af årene og de forskellige stadier af INTERREG har vi bevæget os fra at indgå aftaler om bestemte sygdomsområder (aids, nyresvigt, osv.) til at udvikle en struktur for adgangen til organiseret sundhedspleje (f.eks. TRANSCARDS, ZOAST og akuttjeneste). Vores ambition er nu at udvikle et komplet udbud

"Minifabrikker", et grænseoverskridende uddannelsesprogram

af grænseoverskridende sundhedspleje for alle regionens indbyggere. Takket være INTERREG og EU-lovgivningen, der gør meget for at fremme sådanne aftaler, er målet helt realistisk."

Historiske sår heles

At afskaffe grænsen i praksis betyder også, at der må fokuseres på den bedste arvelod af det, der ofte har været turbulent historie, hvilket mange rester af fæstninger og andre højborge vidner om. I denne forbindelse har *"Netværket af fæstningsbyer"* — med betydelig støtte fra INTERREG — omdannet tidligere konfliktzoner til mødesteder.

"Oprindelig ønskede de lokale aktører i Gravelines at høste fordele af den rige arv af fæstningsværker ved at knytte bånd til andre fæstningsbyer i belgiske og britiske naboregioner, især Vestflandern og Kent", fortæller koordinatoren for Nord-Pas-de-Calais-kystlinjen i Frankrig, Solange Leclecq. Dette ønske førte i 1996 til oprettelsen af INTERREG II-projektet, som i årene 2000-2006 blev udvidet med INTERREG III. Det forvaltes af tre partnere, nemlig provinsen Vestflandern (projektleder), Syndicat mixte de la Côte d'Opale i Frankrig samt Kent County Council ("amtsråd"). Der var fra begyndelsen 17 medlemslokaliteter. I 2007 var tallet oppe på 25. Aktiviteterne, som gennemføres under dette projekt, forener grænseoverskridende samarbejdsprojekter og konkrete initiativer fra medlemslokaliteternes side, alt sammen i den fælles hensigt at indfri programmets målsætninger. "Lån via INTERREG såvel som de medvirkende mennesker var afgørende faktorer i dette projekt. Uden lånene kunne projektet nemlig stadig have eksisteret men kunne ikke have udrettet så meget." Samarbejdet mellem landene var ikke den eneste udfordring: "En fordel ved INTERREG for os her i Frankrig er, at det har hjulpet kommuner og endda forskellige afdelinger inden for samme myndighedsorganisation til at samarbejde bedre."

Et hovedmål for INTERREG III-projektet (ca. 11 218 000 EUR, hvoraf de 3 404 000 EUR kom fra EFRU) var at fremme brugen af ny teknologi. I et antal pilotbyer i de tre regioner blev der afprøvet diverse lydguidesystemer, og man endte med at vælge et system baseret på mobiltelefoni, som først var blevet testet i Menen, Flandern. Der blev også oprettet lydguidede rundvisninger og et netsted (www.fortifications.org) til understøtning af guidebøgerne på hvert sprog, den tresprogede brochure og udvalget af trykt materiale. Endnu en prioritet består i at

3 spørgsmål til Jean-Pierre Robbeets

Generalinspektør,
den vallonske regions afdeling for
internationale forbindelser

• **Hvordan bedømmer du de næsten to årtiers grænseoverskridende samarbejde mellem Belgien og Frankrig?**

Jeg er meget glad for det, fordi det har været meget spændende og de forskellige stadier af INTERREG, som vi har deltaget i siden 1990, har altid fungeret udmærket. Fra et administrativt synspunkt har vi f.eks. aldrig været nødt til at bruge reglen om automatisk frigørelse ⁽¹⁾. Som det vigtigste er der blevet gennemført et meget stort antal projekter på alle områder. Mange af disse er opstået ud fra bæredygtige aktiviteter og partnerskaber. I grænseregionen er nogle områder selvfølgelig mere åbne for samarbejde end andre.

• **Er samarbejde en kilde til innovation?**

Innovation — nyskabelse — er afgørende for fremskridt. At nedbryde grænser er en nyskabelse i sig selv! Aktiviteter på tværs af landegrænser, såsom teknologisk udveksling, fælles turistkontorer, adgang til sundhedspleje og grænseoverskridende offentlig transport er også nyskabende ideer.

• **Hvad mener du er opskriften på et vellykket samarbejde?**

For det første må man have den rette grundindstilling. Man skal have viljen til at få det til at lykkes sammen. Medvirkende politikere skal være engageret i projektet. Man skal også være meget fortrolig med sine partnerorganisationers administrative opbygning. Endelig skal arbejdet være gennemsigtigt og inddrage borgerne. Ikke som en "pæn gestus" men for at sikre, at de føler ejerskab over projekterne og får demonstreret, at EU også er aktiv på lokalt plan.

(1) forpligtelse til at refundere Kommissionen eventuelle lånemidler, som ikke er anvendt senest to år efter at være blevet tildelt

skabe adgang for det bredest mulige befolkningsudsnit og navnlig handicappede: "Det var den skjulte del af isbjerget, et kæmpearbejde med nærmest ingen synlige resultater. Der var ingen europæiske standarder på området, og vi måtte fastlægge fælles kriterier. Derfor gennemgik vi hver enkelt medlemsby ud fra et tilgængelighedssynspunkt, knyttede kontakter mellem forskellige myndighedsled og samarbejdede med organisationer specialiseret i handicaparbejde."

I slutfasen blev der fokuseret på at udvikle uddannelsesinitiativer. Drivkraften her var den flamske organisation, Horizon Educatief. Dette stadium var ikke uden udfordringer, der især skyldtes det franske uddannelsessystems stærke centralisering plus den omstændighed, at ikke provinsen men regionen havde ansvaret for uddannelsen i Flandern. Der manglede dog heller ikke store succeser som f.eks. "ungdommens europæiske kulturarvsdag" i Frankrig, der var tilknyttet programmet "De europæiske kulturarvsdage". Den femte "ungdommens europæiske kulturarvsdag" blev afholdt i 2007 og 32 550 børn har nydt godt af programmet i de fem år, det har eksisteret. Det

samme initiativ findes i Oostende i Flandern, hvor det faktisk kom før selve netværket.

Set fra et beskæftigelses synspunkt er det værd at nævne de franske "integrationsworkshopper". Under denne ordning bliver unge mennesker ansat og får udstedt certifikat i restaurering af fæstningsværker, et område hvor lønudgiften normalt er meget høj. Den høje grad af videnskabeligt samarbejde mellem de tre regioner bør også nævnes. Dette omhandler restaureringsarbejde såvel som popularisering. Ifølge Solange Leclercq er det vigtigste, man skal holde sig for øje, "mængden af tid og ressourcer, der kræves alene til koordinering." Dette bekræftes af hendes flamske ligestillede, Sophie Muylleert, der fremhæver kvaliteten af dette partnerskab: "Vi havde et effektivt team på tværs af grænserne. Vi mødtes hver anden måned og oplevede ingen egentlige sprogvankeigheder eller uenigheder om fordelingen af midlerne. Vi er altid kommet fint ud af det i den henseende."

I perioden 2007-2013 vil alting ændre sig. Det langvarige netværksprojekt mellem fæstningsbyerne har båret frugt og de medvirkende partnere agter ikke at forlænge det formelt. I stedet har de planer om at forlade fæstningstemaet og bevæge sig ind på andre områder. Medlemsbyerne vil måske være interesserede i at vide, hvordan andre projekter har udviklet sig, uanset om disse er tilknyttet tværnationalt samarbejde (INTERREG III B) såsom "Septentrion: fra fæstningsby til bæredygtig by" og "Crossing the Lines" eller er relateret til interregionalt samarbejde (INTERREG III C).

MAC og MAM

Hornu, der ligger i den belgiske provins, Hainaut, er ingen fæstningsby men er hjemsted for et meget vigtigt bygningsværk opført i årene 1810-1830. Det er Grand-Hornu, et enestående eksempel på funktionel urbanisme fra begyndelsen af industrialderen. Bygningskomplekset, der er opført i nyklassisk stil, omfatter værksteder, kontorer og såvel arbejder- som direktørboliger. Med deres mange buer, frontoner og halvmåneformede vinduer danner de gamle minedriftsbygninger nogle pragtfulde rammer for Belgiens fransksprogede samfunds museum for nutidskunst, Musée d'Art Contemporain (MAC), som har ligget her siden 2002. Museet, der har til formål at bidrage til at bringe en hærget underregion kulturelt og erhvervsmæssigt på fode, har 50 medarbejdere og årligt 75 000 besøgende.

Lige siden museet blev grundlagt, har det været fokuseret på samarbejde. "INTERREG, der startede samtidig med museet, har været en velsignelse for os", fortæller Julien Foucart, der arbejder på INTERREG-projektet ved MAC. "INTERREG gav os muligheden for at indgå en formel partnerskabsaftale med det større museum for moderne kunst, Musée d'art Moderne (MAM) i Lille, der blev grundlagt i 1983. Vi har en masse til fælles: samme regionale kultur, samme driftsstruktur og samme type beliggenhed, idet begge museer ligger på bemærkelsesværdige steder forholdsvis tæt på hinanden. Takket være INTERREG nød vi fra starten godt af en strøm af franske besøgende og, som det vigtigste, af MAM's værdifulde erfaring."

"Borderline"-projektet, der sammenknytter de to museer, har to hovedformål, nemlig dels at øge svagtstillede unges bevidsthed om moderne og nutidig kunst og dels at forbedre mobiliteten for museumsgæster mellem de to regioner. Samarbejdet har omfattet fælles PR-kampagner og omkring en

snes undervisningsprojekter. Partnerne har også udvekslet samlinger og oprettet et net (REZI) af de vigtigste kulturelle aktører på INTERREG-området. Partnerskabets højdepunkt kom imidlertid i 2005, da MAM, som måtte lukkes indtil 2009 på grund af udvidelsesarbejde, sendte MAC sine udstillings-samlinger og en del af sit magasin. *"På blot nogle få år har vi gjort en del fremskridt sammen"*, fortæller MAC's konstituerede leder, Dominique Cominotto. *"I dag har vi meget mere end blot et partnerskab, vi har fået en egentlig integration mellem vores teams. Vi er virkelig modnede."*

Der mangler ikke projekter til INTERREG IV. De to museer er parate til at samarbejde med nye og endda ret så vægtige partnere. Man er således ved at knytte bånd til Louvre-museet, der åbner en afdeling i Lens i 2008, samt til Dr. Guislain-museet i Gent, der er specialiseret i art brut. Af øvrige projekter undervejs kan nævnes *Navettes de l'Art* (busbefordring mellem Gent, Lille, Hornu, Lens osv.), *Musées jardins* (sommeraktiviteter med familier som målgruppe), fælles adgang til de fire museers dokumentssamlinger og endda en udstilling i en tidligere toldbygning.

"GoGIS"-projektet: etablering af et grænseoverskridende geografisk informationssystem

Naboer

"INTERREG-samarbejdet mellem Frankrig og Belgien fungerer lige så godt, som tobaksmugleriet gjorde i gamle dage", spørger Didier Tellier, leder af den vallonske regions generaldirektorat for eksterne forbindelser, der er forvaltningsmyndigheden for INTERREG III A-programmet for Frankrig, Vallonien og Flandern (se indrammet tekst). *"Alt dette lettes selvfølgelig af vores kulturelle og geografiske nærhed. Men endnu en faktor er særlig vigtig, nemlig engagementet hos dem, der er berørt af projektet. I den henseende bør vi nok forbedre vores kommunikation. Med INTERREG IV ønsker vi at bygge videre på strategierne fra de foregående stadier — Lissabon, Göteborg, forskning, bæredygtig udvikling, kultur osv. — og sikre, at vi kommunikerer mere systematisk med borgerne og projektets investorer."*

Det sidste ord går, som rimeligt er, til en af investorerne, Jean-Marc Popot. Han er leder af det regionale center for innovation og teknologioverførsel (CRITT) i Charleville-Mézières. Centeret er specialiseret i overfladebehandling og medvirker i to INTERREG-projekter. J.-M. Popot konkluderer: *"Merværdien ved INTERREG er ganske enkelt, at programmet gør det muligt for os at samarbejde med vores naboer. Før INTERREG tænkte vi ikke 'på tværs af grænserne'. Vi ville have spejdet efter talenter i Frankrig, 800 km fra Charleville, selv om vi kunne have fundet dem i Belgien, lige uden for vores gadedør."*

INTERREG IV Frankrig-Vallonien-Flandern (2007-2013)

INTERREG IV-programmet "Frankrig-Vallonien-Flandern" har et samlet budget på omkring 248,5 mio. EUR, hvoraf kun godt de 138 mio. EUR kommer fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU). Programmet har følgende fire prioriteter:

- 1) at sætte skub i områdets økonomiske udvikling via en sammenhængende og integreret grænseoverskridende tilgang
- 2) at udvikle og fremme grænseregionens identitet gennem kulturelle aktiviteter og turisme
- 3) at styrke følelsen af at tilhøre et fælles område ved at forbedre udbudet af grænseoverskridende tjenester og befolkningens adgang til disse
- 4) at gøre den fælles forvaltning af området mere dynamisk med en udvikling, der er bæredygtig, samordnet og i tråd med livsvilkårene

Der er også sørget for teknisk bistand til instruktion og projektgennemførelse.

Med et indbyggertal på 10,5 mio. fordelt på 61 604 km² udgør området, der er omfattet af samarbejdsprojektet, henholdsvis 1,84 % og 2,6 % af EU's overfladeareal og befolkning. INTERREG IV-programmet "Frankrig-Vallonien-Flandern" blev godkendt den 15. november 2007 og forvaltes af den vallonske region (Belgien).

Kontakt:

<http://www.interreg-fwvl.org/>

INTERREG IIIB CADSES

CORELOG - koordineret regional logistik

Samlede omkostninger: 1 486 600 EUR
EU-bidrag: 957 450 EUR

"CORELOG-projektet, der involverer seks medlemsstater, fokuserer på udvikling af offentlige politikker på områderne logistik og fragttransport. Projektet har til formål at styrke konkurrenceevnen hos fremstillingsvirksomheder og hos logistik- og transportfirmaer. CORELOG har udviklet otte laboratorier til undersøgelse og afprøvning af samarbejdssystemer til logistikstyring blandt virksomheder og mellem offentlige og private parter. Laboratorierne demonstrerer de besparelser, som virksomhederne såvel som de regionale myndigheder kan opnå ved at fremme og indføre nye logistikløsninger. Som grundlag for fremtidig politikudformning henvender laboratorierne sig til både efterspørgsels- og udbudssiden af transport- og logistiktjenester med direkte medvirken af fremstillingsvirksomheder og logistikoperatører."

Paolo Ferrecchi, ledende partner, regionen Emilia-Romagna.
cosmo@regione.emilia-romagna.it
www.corelog.eu

INTERREG IIIB NORDVESTEUROPA

REVIT: nyt liv til forladte industriarealer

Samlede omkostninger: 22 597 609 EUR
EU-bidrag: 11 005 616 EUR

"I næsten enhver by i Nordvesteuropa henligger forladte industriarealer, som ville kunne saneres til gavn for bymiljøets kvalitet. Sanering af sådanne "brownfields" kan også være med til dels at skabe nye beskæftigelsesmuligheder og stimulere den lokale økonomi, dels at spare hidtil ubebyggede arealer og derved bevare naturområder. Seks partnere fra fire forskellige lande har deltaget i REVIT-projektet. De så nærmere på de fælles problemer med udviklingen af de forladte industriarealer, som trængte til en mere effektiv håndtering. Projektets teams fokuserede især på følgende aspekter: instrumenter til sanering af forladte industriarealer og metoder, der ansporer til samfundsengagement, nye finansieringsmuligheder, modeller med offentligt-private partnerskaber og markedsføringsbegreber i relation til sådanne saneringsopgaver, multifunktionel udvikling, bevarelse og gennemtænkt genanvendelse af industriel kulturarv, hindring af yderligere miljøbeskadigelse samt beskyttelse af naturværdier."

Thomas Zügel, ledende partner, Stadt Stuttgart, Amt für Stadtplanung und Stadterneuerung
thomas.zuegel@stuttgart.de

INTERREG IIIC ØST

RegEnergy: et svar på større energiefterspørgsel

Samlede omkostninger: 1 466 234 EUR
EU-bidrag: 989 443 EUR

"RegEnergy har skabt et europadækkende net med 18 partnere fra ti EU-lande og Rusland. Partnerne har forenet deres kræfter for at udveksle viden og information om reformation og forvaltning af energisektoren. Nettet har medvirkende på nationalt, regionalt og lokalt plan. Projektet har som mål at fremme en miljøvenlig og økonomisk overkommelig energiforsyning i Europa, at forbedre og omstrukturere energisektoren og at slå til lyd for energieffektivitet. Projektet skaffer information om finansieringsinstrumenter og lokale politikker til at understøtte en rationel energianvendelse. Desuden hjælper man europæiske regioner og lokalsamfund med at møde udfordringen i den stigende energiefterspørgsel ved at udveksle viden om innovative eksempler på god praksis inden for vedvarende energi."

Julia Jesson, projektkoordinator
julia.jesson@giz.de
www.reg-energy.de

INTERREG IIIC SYD OG VEST

CoPraNet: integreret forvaltning af kystzoner

Samlede omkostninger: 1 855 740 EUR
EU-bidrag: 1 151 205 EUR

"Målene for CoPraNet var at hjælpe med etablering af et netværk for kystforvaltning i praksis og at slå bro mellem planlæggere, ledere og forskningskredse i hele Europa. Dette skulle opnås ved dels at støtte den interregionale udveksling af best practice-information om anliggender vedrørende kystforvaltning og dels at forbedre gennemførelsen af "integreret kystzoneforvaltning" (ICZM) i Europa. Projektets 21 europæiske partnere udarbejdede en lettilgængelig og flersproget håndbog om strandforvaltning, ligesom der blev opbygget en internetbaseret ICZM-database over mere end 158 studiecases og 167 projekter rundt om i hele Europa. Desuden blev der fremstillet og udbredt et betydeligt antal informationsprodukter på flere sprog. Endnu et vigtigt resultat af projektet var QualityCoast, et program for kystturismdestinationer, hvor man i de pågældende områder ønsker at informere turister og besøgende og at engagere de lokale myndigheder i udviklingen af bæredygtig turisme. QualityCoast blev afprøvet i Portugal i samarbejde med lokale myndigheder."

Margarida Nunes, Den regionale kommission under Portugals ministerium for miljø, fysisk planlægning og udvikling samt regionaludvikling (CCDR/MAOTDR)
margarida.nunes@ccdr.pt

Netstedet Infoeuro: De vigtigste afsnit findes nu på 22 sprog

"Politikken" og "Metoder" er de to første afsnit på den nye internetadresse Infoeuro, der findes på 22 sprog. Netstedets besøgende vil fra nu af få adgang til udførlige informationer om historien bag, de vigtigste målsætninger og centrale instrumenter for den europæiske regionalpolitik 2007-2013.
http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm

Kontakter

Europa-Kommissionen, Generaldirektoratet for Regionalpolitik
 Kontor 01 — Information og Kommunikation
 Ana-Paula Laissy
 Avenue de Tervuren 41, B-1040 Bruxelles
 Fax (32-2) 296 60 03
 E-mail: regio-info@ec.europa.eu
 Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm

ISSN 1725-812X

© De Europæiske Fællesskaber, 2007
 Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

Printed in Belgium

PUBLIKATIONSKONTORET
 L-2985 Luxembourg

Publikationskontoret
Publications.europa.eu